

Kirje

9.12.2025

VN/36135/2023

VN/36135/2023-OKM-54

Jakelussa mainittu

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolain 7 a §n sosiaalihuoltolain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §n muuttamisesta.

Lausuntonaan opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa.

Hallituksen esityksessä viitataan lapsen edun ensisijaisuuteen ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeisiin (s. 23), mutta nämä jäävät yksittäisiksi kirjauksiksi ilman konkreettista ohjausta tai soveltamislinjauksia. Nuorisopoliittisesti katsottuna esityksessä tulisi vahvistaa seuraavia näkökulmia:

- 1) Palvelujen saatavuus – erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien nuorten kohdalla on tärkeää turvata lähipalvelut ja matalan kynnyksen tukimuodot.
- 2) Palveluihin ohjautuvuus – nuoret eivät aina löydä tai ohjaudu palveluihin riittävän tehokkaasti; tämä tulisi tunnistaa osana palveluvalikoiman periaatteita.
- 3) Ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistaminen – varhainen tuki ja ongelmien ehkäisy ovat keskeisiä nuorten hyvinvoinnin turvaamisessa.
- 4) Nuorten osallisuus arjen palveluissa – nuorten asiakaskokemus ja osallisuus tulisi huomioida palvelujen kehittämisessä, kuten on korostettu myös SOTE 2040 -visiotyössä.

Esityksessä voisi harkita palveluihin ohjautuvuuden lisäämistä omaksi periaatteekseen, tai sen vahvempaa sisällyttämistä vaikuttavuuden ja yhdenvertaisuuden arviointiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kannattaa esityksen tavoitetta siirtää palvelujen painotuksia väestön terveyttä ja hyvinvointia edistävien sekä sairauksia ja sosiaalisia ongelmia ennaltaehkäisevien palvelujen suuntaan. Huomioitavaksi, että hyvinvointialueiden elintapaohjaukseen osana kuuluva liikuntaneuvonta on ennaltaehkäisevää yhteistä palvelua hyvinvointialueen ja kunnan välillä. Elintapaohjauksen yhdyspintapalvelutyössä on ratkaisevaa, että hyvinvointialueen ja kunnan kesken on vastinparit, joiden avulla saumaton palvelupolku onnistuu. Liikuntaneuvontaprosessi on osa laajempaa palveluketjua, jossa terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat tavoitetaan ja tunnistetaan, liikkuminen otetaan puheeksi ja asiakas ohjataan liikuntaneuvontaan sekä omatoimisen ja/tai ohjatun liikkumisen pariin. Näitä palvelupolkuja on varsin onnistuneesti rakennettu jo useimmilla hyvinvointialueilla. Uhkana

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

palvelupoluille ja yhdyspintatyölle on jossain määrin hyvinvointialueiden talousvaikeudet/rahoitus-haasteet.

Kansliapäällikkö

Heidi Backman

Neuvotteleva virkamies

Merja Niemi

Jakelu

STM Sosiaali- ja terveysministeriö

VN/36135/2023-OKM-54

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: